

INFORMACIJA O PLANU ISPUNJENJA ZAVRŠNOG MJERILA ZA PRIVREMENO ZATVARANJE PREGOVORA U POGLAVLJU 33 – FINANSIJSKE I BUDŽETSKE ODREDBE

I INFORMACIJE O POGLAVLJU

Budžet Evropske unije važan je alat kojim se omogućavaju i definišu odredbe politika EU u praksi. Njime se finansiraju obaveze i aktivnosti koje države članice ne mogu same finansirati ili koje se mogu efikasnije finansirati udruživanjem resursa.

Međutim, kako bi svaka zemlja članica EU imala pravo na korišćenje sredstava iz zajedničkog budžeta EU, mora imati i obavezu uplate u budžet.

U skladu sa navedenim, poglavlje Finansijske i budžetske odredbe se sastoji od četiri oblasti:

- Tradicionalna sopstvena sredstva;
- Sredstva na osnovu poreza na dodatu vrijednost (PDV);
- Sredstva na osnovu bruto nacionalnog dohotka (BND);
- Administrativni okvir.

Vlada je 11. IV 2013. donijela Odluku o obrazovanju Radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine EU koja se odnosi na poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe ("Sl. list CG", 28/13), koja je izmjenjena 26. IX 2013. ("Sl. list CG", 53/13), a po kojoj zajedno sa šefom, Radna grupa broji 34 člana.

Poglavlje 33 – Finansijske i budžetske usluge je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 16. XII 2014.

II AKTIVNOSTI NA ISPUNJENJU ZAVRŠNOG MJERILA

I MJERILO - Crna Gora treba da poveća svoje administrativne kapacitete i u tom cilju usvoji akcioni plan kako bi u dovoljnoj mjeri pripremila i uvela proceduralna pravila, kojima će osigurati da će od pristupanja biti spremna da ispravno obračunava, prognozira, obrazlaže, naplaćuje, isplaćuje, kontroliše i izvještava EU o sopstvenim sredstvima u skladu s pravnom tekovinom

U cilju ispunjavanja mjerila za zatvaranje pregovora u okviru poglavlja 33 – Finansijske i budžetske odredbe, u dosadašnjem periodu su preduzete brojne aktivnosti. Pored toga, u narednom periodu će se realizovati niz aktivnosti na uspostavljanju funkcionalnog i efikasnog sistema sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori.

U kontekstu ključnih realizovanih aktivnosti na ispunjavanju završnog mjerila, Vlada je 10. III 2016. usvojila Informaciju o ispunjavanju obaveza definisanih kroz pregovaračko poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe sa Predlogom akcionog plana za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori za period 2016 – 2020 i definisanim obavezama institucija nosioca aktivnosti za ispunjavanje mjera iz akcionog plana.

Akcionim planom razrađeni su ciljevi, aktivnosti, rok i nadležnost institucija za implementaciju u dijelu opštih administrativnih uslova u oblasti sopstvenih sredstava, u dijelu uspostavljanja tradicionalnih sopstvenih sredstava, sopstvenih sredstava po osnovu poreza na dodatu vrijednost, sopstvenih sredstava na osnovu bruto nacionalnog dohotka i protokola o povlasticama i imunitetu (ppi).

Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU prosljedila je u martu 2016. predstavnicima Evropske komisije Izjavu o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a za 2014. i Simulaciju obračuna sredstava po osnovu PDV – a, koju su uradili MONSTAT i Poreska uprava. Predstavnici Generalnog direktorata za budžet (DG Budget) konstatovali su napredak u dokumentu, s tim da i dalje postoje nedostaci.

U septembru 2016. predstavnici Generalnog direktorata za budžet su, tokom monitoring posjete Upravi carina na temu uspostavljanja sistema sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori, stekli uvid o potrebnoj pomoći u dijelu obračuna tradicionalnih sopstvenih sredstava, prvenstveno u dijelu simulacije o izvještajima proračuna A i B na centralnom nivou i provjeri računovodstvenih procedura i sistema.

Na osnovu dostavljenog izvještaja EK o simulaciji izvještaja o obračunu PDV-a iz novembra 2016, od strane Poreske uprave je potvrđeno da se, u većem dijelu može odgovoriti na dodatne zahteve i preporuke Komisije, što će biti uključeno u narednu simulaciju Izvještaja o obračunu PDV-a.

Uprava carina je sprovela simulaciju akciza za OWNRES sistem za prvi kvartal 2017. Ono što je novina je da su za pripremu ovih simulacija korišćeni podaci koji su uključeni u novu IT aplikaciju RUR, koja je morala da se modifikuje za ovu priliku, kako bi moglo automatski da se pruža izvještavanje po ovoj osnovi. Sistem RUR je sada uspješno integrisan u operativne postupke i carinski inspektori imaju obavezu da unose informacije o svim nepravilnostima. U zavisnosti od komentara Evropske komisije, biće nastavljen rad na unapređenju OWNRES sistema. Trenutno, Uprava carina prolazi kroz značajne promjene

AUTOMATIZOVANOG sistema uvoza koji će, kad bude implementiran, kao IT rješenje uključivati precizno identifikovanje svih zahtjeva. Ovo predstavlja osnovu za uvođenje primjene A i B računa. U toku je završna faza funkcionalne specifikacije, kao i sprovođenje tenderske procedure za razvoj IMPORT aplikacije, dok je tokom ove godine planirana nova funkcionalna procedura za puštanje robe u slobodan promet, implementirana u CIS kroz operativne postupke u carinarnicama. Ovo predstavlja ključno pitanje i za definisanje budućih specifikacija za A i B račune.

Imajući u vidu potrebu za stvaranjem formalnih uslova za nastavak aktivnosti u narednom periodu, pristupiće se donošenju nove Odluke o obrazovanju radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe, u cilju imenovanja članova koji će biti direktno zaduženi za realizaciju aktivnosti predviđenih Akcionim planom. U skladu sa navedenim, pristupiće se izmjeni Akcionog plana za realizaciju aktivnosti s ciljem izmjene rokova i aktivnosti, kao i definisanju odgovornih lica za realizaciju aktivnosti. Rok za finalizaciju ove aktivnosti je I kvartal 2019.

Nakon stvaranja formalnih uslova i izmjene navedenih propisa pristupiće se izradi trećeg nacrtu simulacije rekonstrukcije PDV, za koji se očekuje da će biti dostavljen Evropskoj komisiji u I kvartalu 2019.

Pored Poreske uprave, koja na osnovu komentara od strane Evropske komisije u većem dijelu može odgovoriti na preporuke, i Zavod za statistiku je potvrdio potrebna znanja, kako bi u saradnji sa Poreskom upravom u cjelosti odgovorili na zahtjeve za izradu Nacrta izvještaja simulacije PDV.

Naime, imajući u vidu da je pravna tekovina Unije u okviru ovog poglavlja direktno primjenjiva i da je nije neophodno transponovati u nacionalno zakonodavstvo, u narednom periodu se očekuje intezivna saradnja i tehnička pomoć Komisije i država članica Crnoj Gori na razvoju postojećih kapaciteta i stvaranju preduslova za potpunu i tačnu primjenu pravila sopstvenih sredstava.

Pored tehničke pomoći Komisije, planirana je izrada Priručnika o sistemu sopstvenih sredstava, koji će pokrivati institucionalni okvir, procedure, opseg i odgovornost svih ključnih institucija koje su uključene u prikupljanje, računovodstvo, obradu, izvještavanje i reviziju sopstvenih sredstava u skladu s najboljim praksama u EU, ali i definisati modele za projekciju sopstvenih sredstava i izračunavanje budžetskih bilansa, obučavanje osoblja i uspostavljanje funkcionalne veze između svih institucija koje učestvuju u sistemu sopstvenih sredstava.